

اصولنامه محاکم جزایی

شامل یک مقدمه، سه باب، ده فصل و ۱۱۹ ماده است

مقدمه

مقدمه شامل اصول و قوانین، اصطلاحات و مراجع تطبیق است.

ماده ۱: مقصود از اصول و قوانین

در این اصولنامه، مقصود از اصول و قوانین، اصول و قوانینی است که توسط امیرالمؤمنین عالی رتبه شیخ القرآن والحديث مولوی هبة الله اخندزاده حفظه الله تأیید یا توضیح داده شده باشد.

ماده ۲: اصطلاحات

اصطلاحات زیر در این اصولنامه معانی ذیل را دارند:

۱. حق الله: حقی که نفع آن عمومی و اختصاص به شخص خاصی ندارد و به جهت عظمتش به خداوند نسبت داده میشود.

۲. حق العبد: حقی که نفع و ضرر آن به شخص بازمیگردد و مربوط به امور عمومی نیست.

۳. ذره: ابزار مشخصی است که قاضی در اجرای حد و تعزیر از آن استفاده میکند.

۴. خبر عادل: گفته فردی که بسیار منصف است، متعصب نیست، از گناهان کبیره پرهیز میکند و بر گناهان صغیره مداومت نمی ورزد.

۵. اختطاف: ربودن شخص به زور برای منفعت شخصی یا ضرر رساندن به مخطوف.

۶. موسر: شخص بی نیازی که گرفتن زکات برای او حرام است.

۷. معسر: شخص نیازمندی که گرفتن زکات برای او جایز است.

۸. مبتدع: شخصی که عقیده اش مخالف عقیده اهل سنت و جماعت است.

۹. قبالة: سند رسمی که برای ثبت و تأیید اموال غیر منقول مطابق قوانین نافذه تنظیم میشود.

۱۰. وثیقه: سند معتبری که به تأیید قاضی رسیده و برای تضمین تنظیم میشود.

۱۱. ساعی بالفساد: شخصی مانند جادوگر، لواط کار، راهزن، باغی و قطاع الطريق که ضررش عمومی است و جز با کشتن اصلاح نمیشود.

۱۲. متهم: شخصی که یک یا دو شاهد عادل یا مستور الحال علیه او شهادت داده اند.

۱۳. مجرم: شخصی که به دلیل ارتکاب جرمی از جرائم این اصولنامه به مجازات محکوم شده است.

۱۴. جعل و تزویر: ساختن نوشته، سند، مهر یا امضای دیگری برخلاف واقع، یا تغییر در محتوای اسناد رسمی.

۱۵. متکبر مجرم: مجرمی که پس از صدور حکم قطعی مجدداً همان جرم را مرتکب شود.

۱۶. ارفان درمل: داروهای ویژه ای که برای درمان، پیشگیری و تشخیص بیماریهای نادر به کار میروند.

۱۷. روغتیایی محصولات: لوازم و تجهیزات پزشکی (طبی)، مواد خوراکی پزشکی، داروها، مواد شیمیایی آزمایشگاهی و سایر کالاهای بهداشتی. (صحی)

۱۸. تخلف عادی کیفیت: تخلفی که پس از آزمایش، کیفیت کالا با استاندارد مغایرت داشته و به اقتصاد مصرف کننده ضرر برساند.

۱۹. تخلف متوسط کیفیت: تخلفی که علاوه بر ضرر اقتصادی، به محیط زیست نیز آسیب برساند.

۲۰. تخلف شدید کیفیت: تخلفی که علاوه بر موارد فوق، به سلامت انسان نیز آسیب برساند.

ماده ۳: مراجع تطبیق

محاکم امارت اسلامی، مراجع تطبیق این اصولنامه هستند.

باب اول: اصول، مراتب و انواع تعزیر و مستحقان تعزیر و احکام مربوطه شامل سه فصل است.

فصل اول: اصول تطبیق تعزیر

ماده ۴: تفاوت بین حد و تعزیر

۱. حد مقدّر و معلوم است؛ تعزیر به نظر امام واگذار شده است.

۲. حدود با شبهه ساقط میشود؛ تعزیر با شبهه نیز ثابت میشود.

۳. حد بر صغیر جاری نمیشود؛ تعزیر برای تأدیب داده میشود.

۴. حد برای مسلمان و ذمی هر دو "حد" نامیده میشود؛ تعزیر برای ذمی "عقوبت" نامیده میشود.

۵. حد به امام مرتبط است؛ تعزیر را مأمور و حاکم نیز میتواند اجرا کند.

۶. هر مسلمان که گناهکاری را در حین ارتکاب گناه در حقوق الله ببیند، حق تعزیر دارد؛ ولی حق اجرای حد را ندارد.

۷. بازگشت از اقرار در تعزیر صحیح نیست؛ در تمام حدود جز قذف صحیح است.

۸. در حد، مشهود علیه تا زمان تحقیق در باره شهود زندانی میشود؛ در تعزیر زندانی نمیشود.

۹. گذشت امام پس از ثبوت حد جایز نیست؛ گذشت در تعزیر در حقوق الله خالص به مصلحت جایز است.

۱۰. شفاعت پس از ثبوت در حد جایز نیست؛ در تعزیر جایز است.

۱۱. حدود جز قذف با گذشت زمان و بدون عذر ساقط میشود؛ تعزیر ساقط نمیشود.

۱۲. در حقوق العباد، تعزیرات تداخل نمیپذیرد؛ در حدود اگر از یک جنس باشند تداخل میپذیرد.

۱۳. حدود به وارث به ارث نمیرسد؛ تعزیر و قصاص میرسد.

۱۴. در حقوق الله خالص، درخواست کفیل جایز نیست؛ در تعزیرات جایز است.

۱۵. در اجرای حدود، قصاص و دیه فقط به جرم توجه میشود؛ در تعزیرات به نوع جرم و شخصیت مجرم توجه میشود.

ماده ۵: طرق اثبات جرم

در حقوق الله و حقوق العباد، جرم با طرق زیر ثابت میشود:

۱. در حقوق الله: اقرار، بینه، قرائن قطعی و خبر عادل.

۲. در حقوق العباد: اقرار، بینه، نکول و قرائن قطعی؛ اما قصاص با نکول و قرائن ثابت نمیشود.

ماده ۶: طرق اثبات تعزیر

۱. در حقوق العباد: اقرار، بینه، نکول.

۲. در حقوق الله: خبر عادل، قرینه قطعی.

ماده ۷: اعتبار شهادت مخبر عادل

شهادت مخبر عادل در موارد زیر معتبر است:

۱. بر اساس مشاهده و یقین باشد، نه ظن غالب.

۲. در اموری که نیاز به دیدن و شنیدن دارد (نکاح، بیع، اجاره، طلاق...) باید بر اساس دیدن و شنیدن باشد.

۳. اگر شهادت تنها بر اساس علم باشد، با شرایط زیر معتبر است:

علم شاهد از طریق اخبار متواتر حاصل شده باشد که دروغ بودن آن محال عقلی باشد.

در مجلس قضاوت با لفظ "اشهد" باشد.

برای اثبات حق دیگری باشد.

ماده ۸ : رد شهود به جهت جرح مجرد

اگر کسی به دیگری الفاظ مستحق تعزیر مانند "فاسق" بگوید، شهود او برای رهایی از تعزیر پذیرفته نیست--- .

فصل دوم: مراتب و انواع تعزیر

ماده ۹ : مراتب تعزیر به اعتبار جان

۱ . تعزیر علما و بزرگان: با تذکر قاضی.

۲ . تعزیر اشراف (مشایخ قبایل، تجار): با تذکر و احضار به محکمه.

۳ . تعزیر متوسطان جامعه: با احضار و حبس.

۴ . تعزیر فرو دستان جامعه: با تهدید و ضرب؛ اما اگر ضرب به حداکثر (۳۹ ضربه) برسد، نباید بر یک نقطه بدن زده شود.

در ضرب تعزیری نباید به سر و صورت زد.

ماده ۱۰ : انواع تعزیر به اعتبار جنایت

۱ . تعزیر در جنایتی که خالص حق الله باشد.

۲ . تعزیر در جنایتی که خالص حق العبد باشد.

۳ . تعزیر در جنایتی که حق العبد غالب باشد.

ماده ۱۱ : احکام مربوط به تعزیر در حق الله و حق العبد

۱ . اگر حق الله و حق العبد جمع شد، قاضی اول حق العبد را احقاق میکند.

۲ . در حقوق الله، تعزیر وقتی لازم است که اصلاح مجرم بدون آن ممکن نباشد؛ اگر آثار توبه ظاهر شد، قاضی میتواند تعزیر را ترک کند.

۳ . در حقوق العباد، صلح، عفو و ابراء از سوی صاحب حق صحیح است.

۴ . در حقوق الله، تعزیر نیاز به مدعی ندارد؛ مدعی و شاهد هر دو با شرط عدالت یکسان اند. مخبر عادل با شرط مشاهده و یقین به جای شاهد است.

۵ . در حق العبدی که تعزیر آن منوط به دعواست، کس جز قاضی نمیتواند تعزیر کند.

ماده ۱۲ : تعزیر مالی

۱ . تعزیر با گرفتن مال حرام است.

۲ . قاضی میتواند مجرم را به دو صورت تعزیر کند:

به حرام کردن مال منقول.

به حساس کردن مال غیر منقول.

ماده ۱۳ : نابود کردن مکانهای فساد

قاضی باید مکانهایی که مفسدان و فاسقان عادتاً در آن فساد میکنند را تعزیراً نابود کند.

ماده ۱۴ : جنایاتی که تعزیرشان حبس ابد است

این جنایات شامل تکرار زنا، تکرار لواط، تکرار قتل با خفگی و تکرار سرقت است---

فصل سوم: مستحقان تعزیر و احکام مربوطه

ماده ۱۵ : تعزیر برای جانی مطلق

برای هر جنایتی که حد مقرر ندارد، تعزیر داده میشود؛ اعم از آزاد یا برده، مرد یا زن، مسلمان یا

کافر، بالغ یا صغیر عاقل. تعزیر صغیر برای تأدیب است.

ماده ۱۶ : تعزیر برای توهین کننده به انبیا ء

اگر مسلمان به پیامبر اسلام یا دیگر انبیاء توهین کند، مرتد و مستحق تعزیر زیر است:

۱ . اگر توبه نکند، قاضی با اجازه امام او را میکشد.

۲ . اگر توبه کند، پس از توبه به شش سال حبس محکوم میشود.

ماده ۱۷ : تعزیر برای توهین کننده به روزهای مقدس، شعائر اسلامی و علما

۱ . توهین به روزهای مقدس اسلام: سه ماه حبس.

۲ . تمسخر احکام شرعی و شعائر اسلامی: اگر عمدی باشد، دو سال حبس.

۳ . گفتن اینکه به اقوال فقها عمل نمیکند یا قول علما قابل قبول نیست: اگر عمدی باشد، دو سال

حبس.

ماده ۱۸ : تعزیر برای شورشگر علیه امام : شورشگر علیه امام به ۳۹ ضربه و یک سال حبس

محکوم میشود.

ماده ۱۹ : تعزیر برای مخالف امر امام در مباحات

۱ . اگر امام به کاری مباح امر کند، انجام آن واجب و مخالف مستحق تعزیر است.

۲ . اگر امام از کاری مباح نهی کند، انجام آن حرام و مخالف مستحق تعزیر است.

۳ . مخالف در هر دو حالت به یک ماه حبس محکوم میشود.

ماده ۲۰ : تعزیر برای متخلفان از فرامین امیرالمؤمنین با عزل تخلف از فرامین امیرالمؤمنین توسط کارمندان و مسئولان، موجب عزل از خدمت است.

ماده ۲۱ : تعزیر برای مخالف امر آمر در ادارات مخالفت مجاهد، عسکر یا کارمند با امر آمر بدون عذر موجه:

۱ . نصیحت.

۲ . در صورت تکرار، تعزیر مطابق جزء ۳ ماده ۹.

۳ . در بار سوم، تعزیر مطابق جزء ۴ ماده ۹.

ماده ۲۲ : تعزیر برای انجام دهنده وظیفه در وقت مقرر. ترک وظیفه دولتی بدون عذر شرعی در وقت مقرر، جرم است و تعزیر مطابق مراتب ماده ۹ داده میشود.

ماده ۲۳ : تعزیر برای توهین کننده به کارمندان دولت

۱ . توهین به کارمندان عمومی در حین انجام وظیفه: ۱۰ روز حبس.

۲ . توهین به رؤسای منصوب امارت: ۲۰ ضربه و شش ماه حبس.

ماده ۲۴ : تعزیر برای اقدام نکردن علیه مخالفان و اطلاع ندادن

اگر شخصی از جلسات و مشورتهای خرابکارانه مخالفان نظام اطلاع یابد و نه اقدام کند و نه اطلاع دهد، به دو سال حبس محکوم میشود.

ماده ۲۵ : تعزیر برای پناه دهنده به محارب، راهزنان و باغیان

پناه دهنده به محارب و مفسدان، به ۳۹ ضربه و پنج سال حبس محکوم میشود.

ماده ۲۶ : تعزیر برای خارج شونده از مذهب حنفی

در افغانستان، مقلدان مذهب حنفی نمیتوانند از آن خارج شوند؛ خارج شونده به دو سال حبس محکوم میشود.

ماده ۲۷ : تعزیر برای نشر دهنده بدعت ها

مبتدعی که بدعت را تبلیغ کند و به حکومت و مردم ضرر برساند، به ۱۰ سال حبس محکوم میشود

.

ماده ۲۸ : تعزیر برای مفتی حیطة گر، پزشک جعلی و متخلفان

۱ . قاضی باید پزشک و مفتی جعلی را منع کند؛ در صورت تکرار، یک ماه حبس.

۲ . علما و معلمانی که در آموزش احکام ضروری و عقاید صحیح کوتاهی کنند، و دانش آموزانی که در یادگیری آنها غفلت کنند، مطابق مراتب ماده ۹ تعزیر میشوند.

ماده ۲۹ : تعزیر برای خیانتکار در امانت و بیت المال

۱ . خیانت در امانت : حبس تا زمان ادای امانت.

۲ . اختلاس در اموال بیت المال: شش ماه حبس علاوه بر استرداد مال.

ماده ۳۰ : تعزیر برای معلمی که کودک را میزند

معلمی که کودک را به گونه های بزند که استخوانش بشکند یا بدنش کبود شود، عزل و تعزیر میشود.

ماده ۳۱ : تعزیر برای زننده یا بی احترامی کننده به پدر و مادر. زننده یا بی احترامی کننده به پدر و مادر به ۱۰ ضربه و پنج ماه حبس محکوم میشود.

ماده ۳۲ : تعزیر برای شوهر زننده

اگر شوهر، زن خود را به حد فاحش (شکستگی، زخم، کبودی) بزند و زن ادعایش را ثابت کند، شوهر به ۱۵ روز حبس محکوم میشود.

ماده ۳۳ : تعزیر برای انکارکننده لعان

اگر شوهر از لعان کردن با زنش انکار کند، به یک سال حبس محکوم میشود تا تکذیب کند یا لعان نماید.

ماده ۳۴ : تعزیر برای زن و پدرش در مورد عدم بازگشت به خانه شوهر

اگر زن بدون اجازه شوهر به خانه پدر برود و بماند و پدر باوجود درخواست شوهر و حکم قاضی، زن را تحویل ندهد، هر دو به سه ماه حبس محکوم میشوند.

ماده ۳۵ : تعزیر برای پدر و جد در مورد نفقه

۱ . پدر و جد در دین خود حبس نمیشوند؛ اما در صورت نپرداختن نفقه کودک صغیر، بالغ معیوب، یتیم یا دختر مجرد، به سه ماه حبس محکوم میشوند.

۲ . کودکی که پدر یا وصی ندارد، به دلیل دین حبس نمیشود؛ اما اگر پدر یا وصی مانع پرداخت از مال کودک شود، به جای کودک دو ماه حبس میشوند.

ماده ۳۶ : تعزیر برای فاسق و ... خطاب کننده به مسلمان

اگر کسی به مسلمان دیگری فاسق، خبیث، کافر بگوید یا او را به زنا با حیوان متهم کند، به یک ماه و نیم حبس محکوم میشود.

ماده ۳۷ : تعزیر برای برقرار کننده رابطه نامشروع با نامحرم

هر کس با نامحرم رابطه نامشروع (لمس، دست دادن، بغل کردن) برقرار کند، به یک سال حبس محکوم میشود.

ماده ۳۸ : تعزیر برای نگاه کننده به همسایه

نگاه کردن، اشاره کردن، توصیف بدن یا پرسیدن حال همسایه، جرم است و مرتکب به یک ماه حبس محکوم میشود.

ماده ۳۹ : تعزیر برای ضرر رسان به همسایه

ضرر رساندن به همسایه (ساخت چاه نزدیک خانه، ریختن زباله جلوی در، قفل کردن در) جرم است؛ در بار اول ۴۰ روز، در صورت تکرار دو ماه حبس.

ماده ۴۰ : تعزیر برای مرتبط با فاسقان

کسی که در محل اتهام با فاسقان و شریران نشست و برخاست کند، به یک ماه حبس محکوم میشود؛ در صورت تکرار، دو برابر.

ماده ۴۱ : تعزیر برای خورنده روزه و شراب دهنده در روزه

۱ . خوردن روزه در ماه رمضان بدون عذر عمدی: ۲۰ ضربه و دو ماه حبس.

۲ . نوشیدن شراب در ماه رمضان در روز: علاوه بر حد، ۲۰ ضربه تعزیری.

ماده ۴۲ : تعزیر برای اختطاف کننده

۱ . ربودن کودک یا بزرگسال برای منفعت شخصی یا ضرر: ۱۰ سال حبس.

۲ . اگر متخلف را بکشد، به اعدام محکوم میشود.

ماده ۴۳ : تعزیر برای قاچاقبر انسان

قاچاق انسان: بار اول یک سال، بار دوم دو سال، بار سوم سه سال حبس.

ماده ۴۴ : تعزیر برای قاتل

۱ . قاتل عمد پس از عفو، اگر مشهور بالفساد باشد، یک سال حبس.

۲ . معاون قاتل: یک سال حبس.

۳ . قتل عمد با نكول ثابت نمیشود؛ متهم برای اقرار یا قسم یک سال حبس میشود.

ماده ۴۵ : تعزیر برای دهندگان مواد مخدر و زهر

۱ . دادن مواد مخدر و گرفتن مال: پنج سال حبس علاوه بر ضمانت مال.

۲ . دادن زهر در خوراکی که موجب مرگ شود: پنج سال حبس.

ماده ۴۶ : تعزیر برای جارج

زخمی کننده هائی که نیاز به ارش دارد: شش ماه حبس برای نشان دادن آثار توبه.

ماده ۴۷ : تعزیر برای مشهور بالفساد

۱. کسی که در سرقت، قتل یا زنا مشهور باشد: تا یک سال حبس برای نشان دادن آثار توبه.
 ۲. مجرمانی که مکرراً به جان و مال مردم ضرر میزنند: حبس تعزیری تا ظهور آثار توبه.
 ۳. سارق پس از اجرای حد: سه ماه حبس برای توبه.
 ۴. سارق پس از دو بار حد، در بار سوم: پنج سال حبس (حد جاری نمیشود).
- ماده ۴۸: تعزیر برای مصلحت
- تعزیر بدون جنایت نیز برای مصلحت جایز است (مثلاً تعزیر پدر برای ترک نماز کودک دهساله).
- مطابق مراتب ماده ۹ است.
- ماده ۴۹: تعزیر برای قاضی
۱. قاضی که پس از تکمیل شرایط حکم، آن را به تأخیر بیندازد (بدون عذر شرعی): ۱۰ روز حبس در محکمه دیگر.
 ۲. قاضی که حکم غلط را به شوخی صادر کند: سه ماه حبس در محکمه دیگر.
- ماده ۵۰: تعزیر برای مدعی و مدعی علیه
- اگر مدعی و مدعی علیه در حضور قاضی یا در محکمه مشاجره لفظی یا فیزیکی کنند، شروع کننده پنج روز و طرف مقابل سه روز حبس.
- ماده ۵۱: تعزیر برای اقرار کننده به کذب دعوی
- اگر مدعی در حضور قاضی به دروغ بودن دعوایش اقرار کند، یک ماه حبس.
- ماده ۵۲: تعزیر برای مدعی دروغین
- اگر ثابت شود دعوی مدعی دروغ است، علاوه بر خسارت، سه ماه حبس.
- ماده ۵۳: تعزیر برای شاهد دروغین
- شاهد دروغین علاوه بر تشهیر، به ۴۰ ضربه محکوم میشود.
- ماده ۵۴: تعزیر برای متخلف و متمرّد از حکم قطعی قاضی
۱. تخلف از حکم قطعی قاضی: یک ماه حبس.
 ۲. عدم حضور در مجلس قضا باوجود احضار قاضی: یک ماه حبس.
- ماده ۵۵: تعزیر برای انکار کننده نفقه دیگر
- کسی که باوجود توانایی، نفقه واجب دیگری را نپردازد، یک سال حبس تا زمان پرداخت.
- ماده ۵۶: تعزیر برای کفیل بالنفس
۱. کفیل بالنفسی که مکفول عنه را در وقت معین حاضر نکند: سه ماه حبس.

۲. اگر مکان غائب معلوم نباشد، کفیل مسئول نیست؛ اگر معلوم باشد، مهلت میگیرد و در صورت عدم حضور، سه ماه حبس.

۳. اگر کفیل به درخواست مدیون حبس شود، اصیل چهار ماه حبس میشود.

ماده ۵۷: تعزیر برای رشوه گیرنده و رشوه دهنده

۱. رشوه گیرنده و رشوه دهنده هر دو به عزل و یک سال حبس محکوم میشوند.

۲. واسطه رشوه: شش ماه حبس.

ماده ۵۸: تعزیر برای زن مرتد

زن مرتد برای قبول اسلام به حبس ابد و هر سه روز ۱۰ ضربه محکوم میشود.

ماده ۵۹: تعزیر برای رقص

رقاصان (پسر، دختر) و تماشاگران رقص هر کدام دو ماه حبس.

ماده ۶۰: تعزیر برای لواط کننده

لواط کننده دو سال حبس؛ اگر عادت داشته باشد، با اجازه امام کشته میشود.

ماده ۶۱: تعزیر برای تخریب کننده اموال عمومی

تخریب کننده اموال عمومی (پل، جاده...) علاوه بر جبران خسارت، دو ماه حبس.

ماده ۶۲: تعزیر برای فروشنده و خریدار اعضای بدن انسان

فروش و خرید اعضای بدن، مو و... یک سال حبس.

ماده ۶۳: تعزیر برای داخل شونده به حریم دیگر بدون اجازه

ورود به خانه یا محل سکونت دیگری بدون اجازه یا مصلحت شرعی: دو ماه حبس.

ماده ۶۴: تعزیر برای سارق با اجازه ورود

اگر کسی با اجازه وارد حریم دیگری شود و سپس سرقت کند، علاوه بر ضمانت مال، دو سال حبس.

ماده ۶۵: تعزیر برای سرقت دسته جمعی

اگر گروهی سرقت کنند و سارق اصلی مشخص نباشد، هر کدام دو سال حبس.

ماده ۶۶: تعزیر برای قمارباز

قمارباز به هر شکل: چهار ماه حبس.

ماده ۶۷: تعزیر برای قاذف (نسبت دهنده زنا)

نسبت دهنده زنا به افراد زیر دو ماه حبس:

۱. کودک

۲ . مجنون

۳ . کافر

۴ . محدود فی الزنا

۵ . زنی که ملاعنه بالولد باشد

۶ . زنی که فرزند دارد ولی پدر فرزندش معلوم نیست

ماده ۶۸ : تعزیر برای آزاردهنده بی جهت خانواده مجرم
آزار بی جهت خانواده مجرم به دلیل جرم وی: سه ماه حبس.

ماده ۶۹ : تعزیر برای آزاد کننده عمدی زندانی

آزاد کردن عمدی زندانی برای فرار: یک ماه حبس.

ماده ۷۰ : تعزیر برای جنگ دهنده حیوانات

جنگ دهنده حیوانات یا مرغان: پنج ماه حبس.

ماده ۷۱ : تعزیر برای محترک

قاضی محترک را مجبور به فروش ذخیره میکند؛ در صورت امتناع، یک ماه حبس.

ماده ۷۲ : تعزیر برای زندانی

۱ . فرار از زندان یا تلاش برای آن : ۲۰ ضربه.

۲ . قاضی میتواند زندانی را به ۱۰ روز حبس در سلول انفرادی محکوم کند.

ماده ۷۳ : تعزیر برای انکارکننده قسم در قسامه

انکارکننده قسم در قسامه یک سال حبس تا زمان اقرار یا قسم.

ماده ۷۴ : تعزیر برای غاصب

غاصبی که از بازگرداندن مال انکار کند، یک سال حبس (حتی اگر در طول سال مال را برگرداند.)

ماده ۷۵ : تعزیر برای پیره دار (نگهبان)

اگر زندانی بدهکار با کمک نگهبان فرار کند و دیگر قابل دسترسی نباشد، نگهبان ضامن دین میشود.

ماده ۷۶ : تعزیر برای نظرزن (عین)

قاضی نظرزن را منع میکند؛ در صورت انکار، تا یک سال در خانه حبس میشود.

ماده ۷۷ : تعزیر برای خرید و فروش اسلحه بیت المال

۱ . اسلحه سبک (غیر از امفو ر) کمتر از یک میل : یک سال حبس، اسلحه به بیت المال.

۲ . بیش از یک میل: به ازای هر میل یک سال حبس.

- ۳ . اسلحه سنگین یا امفور: دو سال حبس.
- ۴ . بیش از یک میل اسلحه سنگین: به ازای هر میل دو سال حبس.
- ۵ . تجهیزات نظامی: یک سال حبس، تجهیزات به بیت المال.
- ۶ . اگر تجهیزات شخصی باشد، نابود میشود و بر اساس قیمت مجازات میشود:
 ۵۰۰'۰۰۰ تا ۱۰۰'۰۰۰ : شش ماه حبس
 ۵۰۰'۰۰۰ تا ۱'۰۰۰'۰۰۰ : یک سال حبس
 بیش از ۱'۰۰۰'۰۰۰ : به ازای هر ۱۰۰'۰۰۰ یک سال حبس (حداکثر هفت سال)
- ماده ۷۸ : تعزیر برای خرید و فروش اسلحه شخصی غیرقانونی
 ۱ . اسلحه غیرقانونی کمتر از یک میل: شش ماه حبس و نابودی اسلحه.
 ۲ . بیش از یک میل: به ازای هر میل شش ماه حبس. در صورت تکرار، یک سال حبس. حداکثر هفت سال.
- ماده ۷۹ : تعزیر برای مدیون
 ۱ . دین با شهود یا نکول ثابت شود و طلبکار درخواست حبس کند: دو ماه حبس.
 ۲ . دین با اقرار ثابت شود و مدیون از پرداخت امتناع کند: چهار ماه حبس.
 ماده ۸۰ : تعزیر برای مدیون معسر
 ۱ . اگر اعسار یا یسار مدیون مشتبّه باشد، سه ماه حبس برای تحقیق. اگر غنی باشد یک سال، اگر فقیر باشد آزاد.
 ۲ . اگر ظرف سه ماه معلوم نشد، آزاد میشود.
 ۳ . معسر مدیونی که به موسر بدهکار است ولی طلب نمیکند: چهار ماه حبس.
 ماده ۸۱ : احکام طلبکار و مدیون
 ۱ . اگر مدیون پس از حبس ادعا کند دین را نقد پرداخت کرده، قاضی میتواند با اخذ ضامن او را آزاد کند.
 ۲ . اگر طلبکار غائب شود و مدیون معسر باشد، با ضمانت آزاد میشود.
 ۳ . زدن، زنجیر کردن، تحقیر مدیون ممنوع است، مگر ترس از فرار باشد.
 ۴ . ملاقات قانونی بستگان و همسایگان با مدیون در زندان ممنوع نیست؛ اما ملاقات آزاد مطلق مجاز نیست.

۵ . اگر طلبکار فوت کند و اولاد صغیر داشته باشد، مدیون تا اخذ ضمانت برای حق آنان آزاد نمیشود.

۶ . قاضی میتواند برای پرداخت دین، اول اموال منقول مدیون را بفروشد، سپس زمین و خانه.

۷ . اگر طلبکار مدعی غریب بودن مدیون شود و مدیون ادعای فقر کند، هر کدام با شاهد ثابت کند.

باب دوم: تعزیرات جعل و تزویر در اسناد، فساد در کالاهای و فعالیت بدون جواز شامل دو فصل است.

فصل اول: تعزیرات مرتکبان جعل و تزویر در اسناد

ماده ۸۲ : جعل و تزویر در فرامین، احکام، هدایتها، مصوبات و احکام محاکم

۱ . جعل در اسناد زیر: سه سال حبس.

فرمان، حکم یا هدایت امیرالمؤمنین.

حکم رئیس الوزرا.

حکم قاضی القضاة.

مصوبه شورای وزیران.

حکم و فیصله محکمه.

۲ . جعل امضا و مهر اشخاص و ادارات مذکور: سه سال حبس.

۳ . استفاده از اسناد جعلی با علم: دو سال حبس.

۴ . در صورت تکرار جرم، دو سال به حبس اضافه میشود.

۵ . اگر مرتکب کارمند دولت باشد، دو سال به حبس اضافه میشود.

ماده ۸۳ : جعل و تزویر در مکتوب، امضا و مهر مسئولان

۱ . جعل در مکتوب، مهر و امضای معاونان رئیس الوزرا، وزیران، رؤسای مستقل، والیان و

قوماندانان امنیه ولایت: یک سال و نیم حبس. (یکنیم)

۲ . جعل در مکتوب، مهر و امضای معاونان وزارت، رؤسای مرکز محکمه عالی، معاونان رؤسای

مستقل: یک سال حبس.

۳ . استفاده از اسناد جعلی با علم در بند ۱ : یک سال و نیم حبس. (یکنیم).

۴ . استفاده از اسناد جعلی با علم در بند ۲ : یک سال حبس.

۵ . در صورت تکرار، شش ماه به حبس اضافه میشود.

- ۶ . اگر مرتکب کارمند دولت باشد، شش ماه به حبس اضافه میشود.
- ماده ۸۴ : جعل و تزویر در مکتوب، امضا و مهر رؤسا، ولسوالان و قوماندانان امنیه ولسوالی
- ۱ . جعل: هشت ماه حبس.
- ۲ . استفاده با علم : شش ماه حبس.
- ۳ . در صورت تکرار، سه ماه به حبس اضافه میشود.
- ۴ . اگر مرتکب کارمند دولت باشد، سه ماه به حبس اضافه میشود.
- ماده ۸۵ : جعل و تزویر در وثیقه و اسناد دولتی
- ۱ . جعل در وثیقه محاکم امارت : سه سال حبس.
- ۲ . استفاده با علم : دو سال حبس.
- ۳ . جعل در اسناد سایر ادارات رسمی، مدارس، مکاتب و بانکها: دو سال حبس.
- ۴ . استفاده با علم : یک سال و نیم حبس.
- ۵ . در صورت تکرار، شش ماه به حبس اضافه میشود.
- ۶ . اگر مرتکب کارمند دولت باشد، شش ماه به حبس اضافه میشود.
- ماده ۸۶ : جعل و تزویر در اسناد مؤسسات خصوصی و غیردولتی عام المنفعه
- ۱ . جعل: شش ماه حبس.
- ۲ . در صورت تکرار، سه ماه به حبس اضافه میشود.
- ماده ۸۷ : جعل و تزویر در قبالة، وثیقه و اسکناس بانک(بانک نوت)
- ۱ . تزویر در قبالة و وثیقه یا استفاده با علم: سه سال حبس.
- ۲ . چاپ یا رواج اسکناس(بانک نوت) جعلی: چاپ کننده دو سال، رواج دهنده یک سال حبس.
- ماده ۸۸ : جعل و تزویر در صنعت، علائم تجاری و کالاها
- ۱ . تقلید صنعت، علائم تجاری ثبت شده: سه ماه حبس.
- ۲ . مخلوط کردن کالای بد با خوب یا فروش بد به نام خوب : یک سال حبس.
- ۳ . فروش داروی بی کیفیت به نام خوب یا تغییر تاریخ دارو: یک سال حبس و نابودی دارو.
- ۴ . تقلب در ترازو: یک ماه حبس.
- ۵ . فروش اشیای مکروه (مانند گوشت بدبو): ۱۰ روز حبس.
- ۶ . فروش یا دادن گوشت حیوان حرام یا مرده: یک سال حبس و ضرب و تشهیر.
- فصل دوم: تعزیرات فساد در کالاها و جعل اسناد مربوطه

ماده ۸۹ : مجازات تولیدکنندگان و واردکنندگان مواد غذایی بی کیفیت مجازات بر اساس نوع تخلف (عادی، متوسط، شدید) و مقدار کالا شامل تعلیق جواز و حبس است.

ماده ۹۰ : تعزیرات واردات بدون جواز مواد غذایی و بهداشتی (صحی)

- ۱ . واردات بدون جواز: نابودی کالا و یک سال حبس.
- ۲ . مسافری که دارو بدون نسخه برای تجارت بیاورد: نابودی و تعهد کتبی.
- ۳ . تخلف از تعهد: سه ماه حبس؛ تکرار دو برابر.

ماده ۹۱ : تعزیرات شرکت های وارد کننده متخلف مجازاتهای مختلف از جمله نابودی کالا، تعلیق فعالیت، لغو جواز و حبس برای مواردی مانند واردات بدون ثبت، فروش قبل از آزمایش، عدم واردات به موقع، دادن امتیاز به پزشکان (داکتران) و...

ماده ۹۲ : مجازات قاچاقچیان دسته جمعی

- ۱ . رئیس شبکه: ۱۰ سال حبس.
- ۲ . اعضای مسلح که مقاومت کنند: ۱۰ سال حبس و نابودی کالا.

ماده ۹۳ : مجازات مرتکبان جعل و تزویر در امور معیار و کیفیت شامل جعل مکتوب، مهر، برجسب، پاکت و... با مجازاتهای حبس از شش ماه تا دو سال.

باب سوم: تعزیرات مربوط به کشت، تجارت و انتقال مواد مخدر شامل پنج فصل است.

فصل اول: تعزیرات مربوط به کشت کوکنار و بنگ

ماده ۹۴ : مجازات کشت کوکنار و بنگ

حبس از شش ماه تا هفت سال بر اساس مساحت کشت.

فصل دوم: انتقال تریاک و چرس در داخل افغانستان

ماده ۹۵ : مجازات انتقال دهنده تریاک و چرس

حبس از یک سال تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۹۶ : مجازات تغییر در تریاک و چرس پس از توقیف

حبس از یک سال تا هفت سال بر اساس مقدار تغییر.

ماده ۹۷ : مجازات انتقال دهنده مواد بیست (حشیش)

حبس از دو سال تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۹۸ : مجازات تغییر در مواد بیست پس از توقیف حبس از دو سال تا هفت سال.

فصل سوم: انتقال مواد مخدر از خارج به افغانستان

ماده ۹۹ : مجازات وارد کننده تریاک و چرس از خارج حبس از یک سال تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۱۰۰ : مجازات وارد کننده سایر مواد مخدر از خارج

حبس از شش ماه تا هفت سال بر اساس مقدار (به تعداد قرص یا وزن).

فصل چهارم: تعزیرات فروش و مصرف مواد مخدر

ماده ۱۰۱ : مجازات فروشنده مواد مخدر

حبس از یک سال تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۱۰۲ : مجازات مصرف کننده مواد مخدر

شش ماه حبس.

فصل پنجم: احکام متفرقه مواد مخدر

ماده ۱۰۳ : مجازات مرتبط با افیون

حبس از شش ماه تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۱۰۴ : مجازات مرتبط با شیشه

مالک کارخانه: یک سال حبس و نابودی کارخانه.

خریدار، فروشنده، نگهدار، انتقال دهنده: حبس از یک سال تا هفت سال بر اساس وزن.

ماده ۱۰۵ : مجازات مرتبط با شراب

تولید، فروش، انتقال و نوشنده (اگر حد ساقط باشد): دو سال حبس و ۳۹ ضربه؛ نابودی شراب و وسایل نقل.

ماده ۱۰۶ : مجازات مرتبط با اومان (حشیش؟)

کشت کننده: ۱۰ روز حبس و سوزاندن.

انتقال دهنده: سه ماه حبس.

مالک کارخانه: شش ماه حبس و نابودی کارخانه.

ماده ۱۰۷ : مجازات وارد کننده مواد شیمیایی پیشساز

حبس از سه ماه تا سه سال بر اساس مقدار.

- ماده ۱۰۸ : قطعیت حکم محکمه ابتدایی
- حکم محکمه ابتدایی در مورد مواد مخدر قطعی است.
- ماده ۱۰۹ : مجازات مالک اصلی مواد مخدر
- مالک اصلی همان مجازات انتقال دهنده را میبیند.
- ماده ۱۱۰ : نابودی مواد مخدر
- مواد مخدر ممنوعه باید با حضور هیئت مؤلف نابود شوند.
- ماده ۱۱۱ : حکم مواد مخدر کم وارد
- در صورت عدم شناخته بودن درجه، قاضی مطابق مشابهت حکم میکند (مثلا مانند تابلیت کا، چرس یا تیزاب.)
- ماده ۱۱۲ : مجازات منسوبان امارت اسلامی در مورد مواد مخدر
- ۱ . منسوبی که مواد مخدر کشت یا حمل کند، مجازات میشود و سلاح و وسایلش ضبط میشود.
- ۲ . در صورت تکرار، از صف امارت اخراج میشود.
- ماده ۱۱۳ : استثنای مواد مخدر دارای جواز
- مواد مخدر دارای جواز قانونی، از مجازات های این اصولنامه مستثنی هستند.
- ماده ۱۱۴ : مجازات صادرکننده مواد مخدر از افغانستان
- صادرات مواد مخدر ممنوع است و مجازات دارد--- .
- مواد پایانی
- ماده ۱۱۵ : تفسیر و توضیح
- تفسیر و توضیح این اصولنامه با امیرالمؤمنین است.
- ماده ۱۱۶ : دادرسی عادلانه
- محاکم باید دادرسی عادلانه را رعایت کنند.
- ماده ۱۱۷ : اجرای احکام
- احکام باید مطابق شرع اجرا شوند.
- ماده ۱۱۸ : تعدیل یا لغو
- تعدیل یا لغو احکام این اصولنامه فقط با نظر امیرالمؤمنین است.
- ماده ۱۱۹ : اجرا و الغاء

این اصولنامه از تاریخ توشیح نافذ است و در جریده رسمی منتشر میشود. کلیه اصول نامه هایی که توسط امیرالمؤمنین تأیید، منظور یا توشیح نشده اند، ملغی هستند.

استقلال- خپلواکی: از نشر اصل سند متذکره که به زبان ملی افغانستان "پشتو" بوده و با مهر و تاپه و درج کاغذ رسمی است، معذرت می خواهیم چون PDF بوده و امکان استفاده از آن مشکلات فراوان در قبال دارد.

از هرگونه تبصره و تذکر خودداری شد، اما اگر هموطنانی نظریاتی در مورد داشته باشند و به ما ارسال دارند، بدون کم و کاست نشر می شود. نسخه دري مطابق اصل پشتو است.